

08-04-2023

GRAANGELUK IN WOELIGE WATEREN

Het heeft even geduurd voor we in de pen klommen voor een nieuwe nieuwsbrief en dat heeft een reden. We hebben ontdekt dat onze gemoedelijke en paradijselijke Veluwezoom bij wijze van spreken de woeste Himalaya lijkt, zo hoog zijn onze hoogtepunten, maar zo diep zijn ook onze dieptepunten.

We blijven trots op onze drie zeer grote prijzen in twee jaar tijd. Najaar 2020 wonnen we de gouden medaille in de zwaarste categorie van de mondiale Brussels Beer Challenge: ons door Stadsbrouwerij Wageningen gebrouwen Gelders GraanGelukbier werd bekroond als best speciality beer onder de 7 procent. In 2022 wonnen we weer twee prestigieuze prijzen: de Europese Arca Deli Award van de Safe Foundation en de Gouden Mispel, een nationale landschapsprijs van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap.

Op financieel en organisatorisch vlak kampen we echter al vanaf het najaar met te weinig middelen en mankracht, we werken ver boven onze macht en snakken als het ware naar een rustige, stabiele hoogvlakte. Bij wijze van spreken natuurlijk, want we koesteren onze prachtige heuvelachtige Veluwezoom en ook het Noord-Veluwse idyllische boerencultuurlandschap met heide en bos, oude boerenenclaves. Het is een genot om te werken in het Renkumse en Heelsumse Beekdal en dan ook nog op de kleigronden in de al even pittoreske uiterwaarden bij Oosterbeek. Onze agro-ecologische wel natuurrijke landschapsakkers maken mens en natuur graantonbaar gelukkig.

DE DIEPTEPUNTEN

Onze lobby voor Landschapsgrond lijkt aan de landbouwtafel te zijn gesneuveld. Onze intensief-gangbare boerenvrienden hebben op zich niet ongelijk met hun kritiek, maar dat ze de term Landschapsgrond en daarmee dit hele transitie-instrument van de onderhandelings-landbouw hoofdtafel af lijken te hebben getorpedeerd, raakt ons. We hebben helaas niet de tijd, mankracht en middelen om dit ontij te keren. We wachten nu bezorgd af wat er uiteindelijk uit het Haagse politiek-bestuurlijke proces rolt. Tijdens het grote GraanGeluk-interview met Ad Verbrugge bij de Nieuwe Wereld begin februari dit jaar, tussendoor weer zo'n mooi hoogtepunt dus, wist ik dit nog niet, wat niet wegneemt dat dit een voor ons geweldig gesprek was!

<https://www.youtube.com/watch?v=pYgrEUJUa-M>

Andere dieptepunt betreft het feit dat er op onze Veluwezoom nog meer landbouw akkerpercelen zijn opgekocht om 'nieuwe' [zijnde vaak schrale] ruige natuur van te maken. Inmiddels begrijpen we vanuit een NRC-artikel op basis van een WUR-rapport dat stedelingen en hoogopgeleiden van 'wildernis' houden en dat ouderen, lager opgeleiden en de mensen op ons GraanGeluk-platteland juist niet. Behoren wij nu tot die domme ouderwetse plattelanders? Hoogste tijd om komende zomer al deze randstedelingen met de neus op de schrale ruige – en voor voedsel en biodiversiteit juist pijnlijke – feiten te drukken en een rondje GraanOngeluk-velden aan te bieden; daar waar het Sint Jacobskruid welig tiert en nooit meer voedsel en beroerd weinig akkerkruiden of akkervogels meer zullen komen, laat staan insecten, vlinders of bijen.

EXPERIMENT GESLAAGD, GRANEN OVERLEDEN

Vorig jaar teelden wij op 32 hectares. Liefst 14 hectare daarvan betrof misoogst. Dat hoort bij pionieren, maar de kosten zonder enige opbrengsten op bijna de helft van al ons land tikten (te) hard aan! Een deel betrof het weer, de drie maanden droogte zorgde voor onvoldoende kwaliteit van twee van onze drie gerstakkers om nog te kunnen mouten voor onze GraanGeluk-bieren. Te weinig eiwit. Twee grote akkerpercelen die in de loop der tijd zijn verschraald en die wij niet mochten bemesten, leverden slechts 600 kilo rogge per hectare op waar het minstens 2000 kilo zou moeten zijn wil je nog enigszins rendabel de dorsmachine van stal halen.

Ons allerergste avontuur betrof de 9 hectares bij het Reijerscamp (Wolfheze) van de organisatie 'Natuurmonumenten.' Midden in de maand juni (!) – wanneer alles bloeit en groeit – was er te veel onkruid-druk opgekomen tussen de ingezaaide rode zomeremmer, zomergerst en grijze Brabantse Zandboekweit. Gevolg: de zomergranenakker werd in opdracht van de Natuurmonumenten-beheerder weg-geklepeld. Op een andere akker mochten de wintergranen wel blijven staan, maar wat daar is gebeurd (zie foto) tartte onze verbeelding. Deze granen waren on-oogstbaar! Zie de foto met de verschillen van de granen op onze gezonde akkers (Lichtenbeek te Oosterbeek en Vossenbroek te Emst) naast die van de Reijerscamp.

KOPLOPER-PIONIER

Als pionierende, experimenterende koploper in het nieuwe domein van Natuur-inclusieve Landbouw – wij graan overigens een stap verder en noemen onze aanpak ‘boeren-inclusieve-natuur – hebben we in 2022 een hele dure en belangrijke les geleerd: de te arme, verschraalde akkers moeten we voorlopig links laten liggen. Net als met jarenlang overbemeste en met pesticides bespoten snijmais-akkers het geval kan zijn, zitten ook in deze ‘natuurakkers’ onvoldoende nutriënten, mineralen en organische stof in de bodems. ‘Uitgehongerde grond’ noemen wij boeren dat. Mogelijk is ook het bodemleven non-existent. Deze akkers zou je bij wijze van spreken net zo goed weg kunnen gooien. Het feit dat GraanGeluk zonder agrarisch natuurbeheer-vergoedingen heeft gewerkt, maakt dat we geen onrendabele top hadden, maar een onrendabele basis.

Kortom: we zijn ons rot geschrokken van deze bittere realiteit en hebben hiermee het pijnlijke maar ook nood- en broodzakelijke inzicht verworven dat de transitie naar onze regeneratieve wel biodiverse (natuurrijke) agro-ecologische landschapsakkers vele malen moeilijker en kostbaarder is dan we al dachten. We zullen dit verhaal vanaf nu beter voor het voetlicht moeten brengen, hoe vervelend dit nieuws ook is. Conform het motto van schuring krijg je glans: hopelijk zijn de overheden bereid om in te zien dat er veel meer nodig is om onze laatste voedselgronden voor toekomstige generaties weer gezond, natuurrijk en vruchtbaar te maken. Ons belastinggeld voor het uitkopen van boeren kan (moet) beter worden besteed, aan de landbouwtransitie

ONZE GROND

De nieuwe film 'Onze Grond' is een aanrader om te zien hoe belangrijk onze bodems zijn, de basis van GraanGeluk omdat wij met oude streekgraanrassen, het zaaien van de echt Nederlandse zeldzame inheemse akkerkruiden en inzet van ruige vaste stalmest voor 'regeneratieve' agricultuur zorgen. Voor leven dus. In een volgende nieuwsbrief lichten we toe welke dieptepunten en nieuwe inzichten er ook aan de kant van de afzet plaats vinden. Vrijwel al onze partners hebben het in meer of mindere mate moeilijk om tal van redenen die merendeels financieel (energie, inflatie, terugbetalen TOZO-leningen) van aard zijn. Ook ziekte en personeelstekorten spelen parten. Juist het MKB (met name bakkers, brouwers, molenaars en de horeca – wij en onze GraanGeluk-partners dus) kreeg door de Coronacrisis de hardste klappen waar supermarkten woekerwinsten maakten.

Maar... gelukkig zijn we weer aan de klim naar boven begonnen. Ondanks het wegvallen van 12 hectare zijn we toch gegroeid naar zo'n 42 hectare deze lente. Met daarbij werkelijk parels van nieuwe locaties op zeer bijzondere plekken! En eindelijk ook met een aantal langjarige pachtcontracten.

Tot slot: dank voor uw support, voor uw donatie of GraanDeelhouderschap! Alle media-aandacht heeft ons vele tientallen donateurs en GraanDelen opgeleverd, het is de kurk waar we op drijven. Met de verzendingen van ons bier en de GraanDelen hebben we door logistieke en andere problemen veel vertraging opgelopen, we beloven dat we deze maand die achterstanden wegwerken. In onze volgende nieuwsbrief meer over de komende maanden, de agenda van onze events, veldexcursies en oogstfeest(en). Opdat het een mooie GraanGelukkige zomer mag worden.

Marcel van Silfhout
Stichting GraanGeluk
Marcel@graangeluk.nl

**VROLIJK
PASEN!**